

ЛІСТАПАД —
СЕЗОН
ДАЖДЖОЎ

3

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

+TV ПРАГРАМА

3

ЛІСТАПАДА 2023 г.

ПЯТНІЦА

№ 214 (30094)

КАЛІ АДВАЖЫЦЦА
НА НОВУЮ
СТРЫЖКУ?

16

ЦЫТАТА ДНЯ

Ігар КАРПЕНКА,
старшыня
Цэнтрвыбаркама:

«Забеспячэнне
электаральнага
суверэнітэту і бяспекі
падчас правядзення
выбарчай кампаніі
вельмі важнае. Выбары
мы праводзім для сваёй
краіны, і, вядома,
мы павінны паставіць
пэўную заслону
і знешняму ўмяшанню,
і магчымым спробам
дэстабілізацыі работы
камісій, участкаў
для галасавання ў перыяд
галасавання і ўвогуле
стварэння нейкай
напружанай абстаноўкі
ў перыяд выбарчай
кампаніі. Грамадзяне
павінны ў свабоднай
форме выказаць сваё
волевыяўленне і выбраць
таго кандыдата, якога
лічаць патрэбным».

Канікулы з сэнсам

У час школьных канікул Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны падрыхтаваў займальную праграму для вучняў, іх бацькоў і педагогаў. У прасторы «Музей для дзяцей» былі падрыхтаваны майстар-класы па авіямадэляванні «Юны лётчык», «Пластилінавы жы-вапіс», па стварэнні тэматычных паштовак «Восеньскі сюрпрыз» і інш.

Трэцякласніца 135-й сталічнай школы Мікіту ЖЫДЗЕНЯ прывяла ў музей бабуля. Хлопчык не толькі з дапамогай супрацоўніцы музея Кацярыны ВАРАНЦОВАЙ сваімі рукамі зрабіў паштоўку для таты Дзмітрыя, але і прымераў сапраўдны танкісцкі шлем — у музеі ёсць такая магчымасць.

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

КОРАТКА

- «Белпошта» датэр-мінава выплаціць пенсіі і дапамогі за 7 лістапада.
- Нацбанк вызначыў пералік сістэмна значных банкаў на 2024 год.
- Беларусь прэзентавала экспазіцыю на харчовай выставе ў Казахстане.
- Пуцін падпісаў закон аб ратыфікацыі пагаднення з Беларусска аб узаемным прызнанні аўташтрафаў.
- Новае, сучаснае, камфортнае. Інтэрнат для студэнтаў БДУІР і БДМУ адкрыўся ў Студэнцкай вёсцы.

Спажывец

Агародніны і бульбы хопіць усім

У гэтым сезоне на спажывецкім рынку краіны дасягнута збалансаванасць попыту і прапанаваў па асноўных групам свежай плодаагародніннай прадукцыі. Пра гэта паведаміла начальнік упраўлення арганізацыі гандлю і грамадскага харчавання Міністэрства антыманапольнага рэгулявання і гандлю Наталля МЕЛЬНІКАВА.

СТАБФОНДЫ СТАНУЦЬ БОЛЬШ ГНУТКІМІ

Беларускія сельгасарганізацыі і гандлёвыя сеткі цяпер рыхтуюцца да міжсезоннага перыяду — завяршаецца ўборачная кампанія, ідзе закладка стабфондаў і заключэнне дагавораў на пастаўкі.

Па словах Наталлі Мельнікавай, ужо на міжсезонны перыяд 2022—2023 года ў Беларусі быў устаноўлены новы парадак фарміравання і выкарыстання стабілізацыйных фондаў. Ён прадугледжвае неабходнасць закладкі плодаагародніннай прадукцыі на міжсезонны перыяд пад поўную патрэбу ўнутранага рынку і выкуп арганізацыямі гандлю з дапамогай заключэння дагавораў на пастаўку пад закладзены аб'ём.

СТАР. 4

Камунальныя стасункі

ЖЫЛЛЁ КАМФОРТНАЕ І АРЭНДНАЕ

Якія пытанні разглядалі камунальнікі на калегіі ЖКГ у Оршы

Капітальна адрамантавана ў Беларусі сёлета павінна быць 3 632,3 тысячы м² жылля. За дзевяць месяцаў зроблена 2 374,8 тысячы м², што адпавядае амаль 107 % ад дэдазенага на гэты перыяд задання. Больш як у паўтара раза (на 169 %) у краіне перавыканана заданне па мадэрнізацыі 12 газавых і 37 кацельных на мясцовых відах паліва — замест гэтага рэканструяваны ўжо 83 аб'екты. Заменена звыш 340 кіламетраў сетак водазабеспячэння пры плане на дзевяць месяцаў амаль 230 кіламетраў і каля 128 кіламетраў каналізацыі пры плане 96 кіламетраў. Па некаторых іншых паказчыках ёсць недапрацоўка. Напрыклад, недастаткова наладжана работа па зборы другасных матэрыяльных рэсурсаў (ДМР), якіх, згодна з планам, да 2025 года павінна быць да 970 тысяч тон, прычым з разбіўкай па відах смецця: папера і кардон, электраабсталяванне, шкло, шыны, палімеры, адпрацаваныя масла. І гэта толькі частка таго, што прагуляла на калегіі. Якія яшчэ пытанні абмяркоўваліся, паслухала карэспандэнт «Звязды».

СТАР. 3

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

У НОВЫ ГОД — СА СТАРЫМ СЯБРАМ!

Ідзе падпіска на I паўгоддзе 2024 года.

Усім, хто падпісаўся на I квартал або I паўгоддзе 2024 года, у падарунак чатыры календары: насценны, рэлігійны, народны і месяцавы.

ЖЫЛЛЁ КАМФОРТНАЕ І АРЭНДНАЕ

РУЙНАВАЦЬ ЦІ БУДАВАЦЬ?

Галоўнымі тэмамі пасяджэння сталі вынікі работы сістэмы ЖКГ і выкананне дзяржпраграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе» на 2021—2025 гады за дзевяць месяцаў 2023 года. А таксама выкарыстанне арэнднага жылля, якое не запатрабавана ў краіне цягам паўгода.

— За дзевяць месяцаў галіна спрацавала няблага. З 16 паказчыкаў дзяржпраграмы не выканана два: не дасягнуты вызначаны ўзровень замены цепласетак і рэканструкцыі ачышчальных збудаванняў, — ацаніў сітуацыю **міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі Генадзь Трубіла**.

Што датычыцца арэнднага жылля, большасць якога сканцэнтравана ў сельскай мясцовасці (больш за 3000 адзінак), то гэтае пытанне называе беспраблемным пакуль немагчыма. Штогод у Беларусі прырастае такога жылля, аднак нямала такіх будынкаў амаль што непрыдатных для пражывання. На думку міністра, многія з такіх адзінак жылля варты былі б знесці, каб яны не існавалі на балансе і не стваралі статыстыку, што арэнднага жылля шмат і проста яго ніхто не хоча...

Сёлета ад рынку арэнднага жылля атрымана амаль 50 мільёнаў рублёў, большасць з якіх выкарыстоўваецца на будаўніцтва новага арэнднага жылля, а магчыма, лепш было б патраціць нейкую частку на знос непатрэбных адзінак, выказаўся Генадзь Трубіла.

Жылля дамы набілі новае аблічча пасля капрамонтаў.

Удзельнікі калегіі наведвалі таксама аб'екты капітальнага рамонтаў — два жылыя дамы ў Оршы (1980 года пабудовы) па вуліцы 60 гадоў БССР, дзе былі заменены параватныя пліты, адрамантаваны лоджыі і балконы, адрамантаваны і афарбаваны цокаль, фасад і іншае. У найбольш халодных месцах дома зроблі ўцяпленне.

ПЕРАКІНУЦЬ КАНАЛІЗАЦЫЙНЫЯ СЦЁКІ

Госці Оршы таксама ацанілі праект, згодна з якім сцёкавыя воды гарадскога пасёлка Копысь «перакінулі» на ачышчальныя

збудаванні Оршы. Копысь знаходзіцца за 20 кіламетраў ад Оршы і перад камунальнымі стаяла пытанне, што рабіць: аднаўляць ачышчальныя збудаванні (1979 года пабудовы), якія знаходзіліся на беразе ракі, у выніку чаго меліся праблемы з прыродаахоўнымі арганізацыямі, ці перанакіроўваць сцёкавыя воды на ачыстку ў іншыя ачышчальныя збудаванні. Абралі другі варыянт.

— Мы кіраваліся тым, каб перакінуць на ачышчальныя збудаванні Оршы не толькі воды Копысі, але і іншыя пасёлкаў: Зубава, Антонаўкі, Звёзднай, якія таксама мелі сістэму каналізацыі, — падзяліўся **Аляксей ХВАЛЬКО, генеральны дырэктар прадпрыемства «Віцебскводаканал»**. — Мы працічалі, у колькі абыйдзеца аднаўленне існуючых ачышчальных збудаванняў, колькі ў будаўніцтва калектараў і каналізацыйных помпавых станцый (КПС), і па капітальных затратах вырашылі на карысць калектараў і КПС. Літаральна днямі аб'ект узялі ў эксплуатацыю.

Ён удакладніў, што 80 % сцёкавых вод у Копысі ад маславырабавальнага завода, тарыфы на ачыстку для якога як карыднай асобы дазваляюць пасля рэалізацыі гэтага аб'екта выйсці па сабекошце амаль у нуль. З 700 м³ сцёкавых вод, якія будуць перапампоўвацца на збудаванні ў Оршы, 400 м³ належаць юрасобе.

— Мы рэалізавалі таксама перакідаванне сцёкавых вод з Балбасова ў Барань, сёлета таксама па праграме рэалізаваў праект на перакіданні сцёкавых вод аграпрадка Межава на Юрцава (адгэтуль за два гады

мы павялічым працэнт выкарыстання ДМР, менш захаваем на палігоне адходаў, якія не раскладаюцца, тым самым палепшым экалогію рэгіёна. З улікам таго, што ўжо ёсць завод у Віцебску, вось гэты новы ў Оршы, за пяцігоддзе на Віцебшчыне застанецца будаваць тры заводы (пры гэтым Наваполацкі завод ужо праектуецца). Такім чынам мы цалкам закроем пытанне атрымання другой сыравіны з адходаў, — падкрэсліў міністр ЖКГ. — Сёння ўзровень атрымання ДМР складае 34 %, да 2025-га лічба павінна склаці 64 %.

Гэты аб'ект яшчэ раз нагадвае, што энергазберажэнне, экалогія, «залены» парадокс дня для нас не пусты гук, расказаў **Аляксандр СУБОЦІН, старшыня Віцебскага аблвыканкама**:

— Завод будзе абслугоўваць тры раёны, і тут будзе сартавацца камунальнае смецце, перапрацоўвацца драўняныя і бітумныя адходы. Такім чынам, у Оршы, вобласці ў краіне стала адным аб'ектам больш, і жыццё стане крыху чысцей і экалагічней.

Яшчэ ў 2012-м быў у краіне толькі адзін падобны аб'ект — Брэсцкі смеццерапрацоўчы завод. За дзесяцігоддзе ў Беларусі збудавана ўжо восем смеццесартавальных заводаў, праектуюцца аб'екты ў Ваўкавыску і Мінску, будуюцца ў Бабруйску, дадаў Генадзь Трубіла:

— Дзякуючы з'яўленню арганізацыі «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў», якая вызначыла далейшае развіццё галіны абыходжання з камунальнымі адходамі, мы захоўваем нашу прыроду, сартуем

Дырэктар прадпрыемства «Аршанская спецаўтабаза» Андрый ГАТАЛЬСКИ атрымаў сімвалічны ключ ад новага завода.

касцю такіх аб'ектаў, а глядзець на тое, што сапраўды неабходна зрабіць.

САРТАВАЦЬ НЕЛЬГА ЗАХОЎВАЦЬ

Калегія ў Оршы супала з афіцыйным адкрыццём смеццесартавальнага завода магутнасцю 60 тысяч тон, таму удзельнікі наведвалі цырымонію ўрачыстага адкрыцця аб'екта. Рэгіянальны палігон цвёрдых бытовых адходаў Оршы, які ўзводзілі два гады, стаў важным аб'ектам для Аршанскага, Дубровенскага і Талачнскага раёнаў. У тым выпадзе, у якім ён збудаваны, аб'ект унікальны, бо, напрыклад, той жа смеццерапрацоўчы завод у Віцебску па тэхналогіі крыху прасцейшы, ахарактарызаваў міністр:

— З дапамогай гэтага завода мы павялічым працэнт выкарыстання ДМР, менш захаваем на палігоне адходаў, якія не раскладаюцца, тым самым палепшым экалогію рэгіёна. З улікам таго, што ўжо ёсць завод у Віцебску, вось гэты новы ў Оршы, за пяцігоддзе на Віцебшчыне застанецца будаваць тры заводы (пры гэтым Наваполацкі завод ужо праектуецца). Такім чынам мы цалкам закроем пытанне атрымання другой сыравіны з адходаў, — падкрэсліў міністр ЖКГ. — Сёння ўзровень атрымання ДМР складае 34 %, да 2025-га лічба павінна склаці 64 %.

Гэты аб'ект яшчэ раз нагадвае, што энергазберажэнне, экалогія, «залены» парадокс дня для нас не пусты гук, расказаў **Аляксандр СУБОЦІН, старшыня Віцебскага аблвыканкама**:

— Завод будзе абслугоўваць тры раёны, і тут будзе сартавацца камунальнае смецце, перапрацоўвацца драўняныя і бітумныя адходы. Такім чынам, у Оршы, вобласці ў краіне стала адным аб'ектам больш, і жыццё стане крыху чысцей і экалагічней.

Яшчэ ў 2012-м быў у краіне толькі адзін падобны аб'ект — Брэсцкі смеццерапрацоўчы завод. За дзесяцігоддзе ў Беларусі збудавана ўжо восем смеццесартавальных заводаў, праектуюцца аб'екты ў Ваўкавыску і Мінску, будуюцца ў Бабруйску, дадаў Генадзь Трубіла:

— Дзякуючы з'яўленню арганізацыі «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў», якая вызначыла далейшае развіццё галіны абыходжання з камунальнымі адходамі, мы захоўваем нашу прыроду, сартуем

камунальныя адходы, якія раней захоўваліся.

Веніямін Барсукоў, дырэктар Віцебскага абласнога ўпраўлення капітальнага будаўніцтва (заказчык аб'екта), і Дамітрый Церашкоў, галоўны інжынер таварыства «Аршанскі будтрэст № 18» (генеральны падрадчык), перадалі сімвалічны ключ ад завода дырэктару прадпрыемства «Аршанская спецаўтабаза» Андрэю Гатальскаму.

РАЗВІЦЦЁ ЗГОДНА З УКАЗАМ

На Аршаншчыне, якая сёння характарызуецца як буйны індустрыяльны цэнтр (тут 28 прамысловых прадпрыемстваў), жыве 143 тысячы чалавек. Раён вядомы льяннымі вырабамі (Аршанскі льнокамбінат лічыцца найбуйнейшым у свеце вытворцам гэтай прадукцыі) і металарэзнымі станкамі. Орша — найбуйнейшы чыгуначны вузел у Беларусі (за суткі на станцыі апрацоўваецца да 45 грузавых цягнікоў), расказаў прымаючы бок — **Igor MAPO3, старшыня Аршанскага райвыканкама**:

— У гарадскім пасёлку Балбасова збудаваны мультымедальны прамыслова-лагістычны комплекс «Брэміна-Орша» са сваім аэрапортам. А 13 сельскагаспадарчых прадпрыемстваў раёна забяспечваюць 13 % валавой вытворчасці ў Віцебскай вобласці. За пяць гадоў у сферы ЖКГ праведзена каласальная работа. Уведзена пасля капрамонтаў раёна забяспечваюць 13 % валавой вытворчасці ў Віцебскай вобласці. За пяць гадоў у сферы ЖКГ праведзена каласальная работа. Уведзена пасля капрамонтаў раёна забяспечваюць 13 % валавой вытворчасці ў Віцебскай вобласці. За пяць гадоў у сферы ЖКГ праведзена каласальная работа. Уведзена пасля капрамонтаў раёна забяспечваюць 13 % валавой вытворчасці ў Віцебскай вобласці.

Штуршком для развіцця Аршанскага раёна стала даручэнне Прэзідэнта і яго Указ № 506 «Аб развіцці Аршанскага раёна Віцебскай вобласці» (ад 31 снежня 2018-га), які паставіў задачы, у тым ліку і ў частцы ЖКГ, і яны выконваліся. Аршанскаму краю як раёну з перспектывым развіццём было даведзена павышанае заданне, у тым ліку па капрамонце жылфонду і добраўпарадкаванні тэрыторый, і тут з гэтым прыстойна справіліся, ахарактарызаваў сітуацыю міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі:

— У краіне штогод капітальна рамонтуюцца 2,8 % жылля, а ў Аршанскім раёне гэты паказчык ужо 6 %. Вуліцы і двары ў горадзе і раёне добраўпарадкаваны. Адзінае, што патрабуецца, — не зніжаць тэмпы.

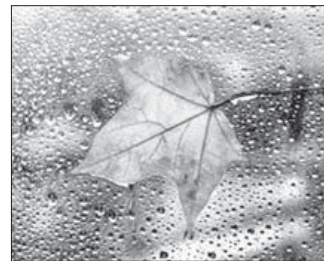
Ірына СІДАРОК,
фота аўтара.

Надвор'е

І зацягнуцца восеньскія дажджы...

**Затое ўначы
без замаразкаў
і днём да 17 цяпла**

Калі ў канцы першага тыдня лістапада нам выпала доўгія выхадныя, значыць, на вуліцы будзе цёпла. Праўда, восеньскае пацяпленне будзе суправаджацца «лёгкімі» і не вельмі, кароткачасовымі дажджамі. У гэтыя чатыры дні (4—7 лістапада) уначы гадзіны тэмпература паветра будзе знаходзіцца ў межах ад плюс 3—4 градусаў да плюс 8—10 градусаў, а днём пры гэтым у асноўным будзе ад 7 цяпла да плюс 14 градусаў, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Сёння будзе пераважна без ападкаў, толькі ў другой палове дня ў краініх захадніх раёнах краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай месцамі згусціцца слабы туман. Удзень месцамі ўзмацненне ветру парывамі да 15—18 м/с. Тэмпература паветра ўначы складе ад нуля да плюс 6 градусаў, а на захадзе — да 8 цяпла. Днём чакаецца плюс 9—15 градусаў.

«Заліваць» нас пачне ўжо ў суботу. У гэты дзень на большай частцы тэрыторыі краіны прагназуюцца кароткачасовыя дажджы. Уначы ў многіх раёнах будзе ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ўначы ў межах ад плюс 4 да плюс 10 градусаў, а ўдзень — 7—14 цяпла.

«Свята» мокрых ног чакаецца ў нядзелю. Менавіта 5 лістапада на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць дажджы, ноччу і раніцай па пайднёвым усходзе чакаюцца моцныя дажджы. Уначы і ранішнія гадзіны месцамі згусціцца слабы туман. Уначы сплюск тэрмометра пакажа плюс 3—8 градусаў, а ўдзень 7—14 цяпла. Па пайднёвым усходзе ноччу будзе плюс 9—12 градусаў, а днём — плюс 15—17 градусаў. Калі б не дажджы, то па тэмпературным узроўні гэтыя дні можна было б назваць познім бабінным летам.

У панядзелак таксама на большай частцы тэрыторыі прагназуюцца кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах магчымы слабы туман. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад плюс 4 да плюс 10 градусаў, а ўдзень — ад плюс 7 да плюс 13 градусаў.

У аўторак месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах — слабы туман. Ноччу тэмпература павысіцца да плюс 4—9 градусаў, а днём — да 5—12 цяпла. У сераду месцамі таксама прагназуюцца кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах магчымы слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складе плюс 1—8 градусаў, а ўдзень — ад 5 да 11 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Агародніны і бульбы хопіць усім

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

«У гэтым сезоне заключэнне дагавораў павінна завяршыцца да 15 лістапада, а фарміраванне стабілізацыйных фондаў — да 1 снежня. У выпадку зніжэння пакупніцкага попыту і нявыбаркі ўстаноўленых графікамі расходавання стабілізацыйных фондаў захавальнікі маюць права рэалізаваць лішкі па ўласным меркаванні», — патлумачыла спецыяліст.

Яна расказала, што ў бягучым годзе ў стабілізацыйныя фонды павінна быць закладзена 122,8 тысяч тон свежай плодаагародніннай прадукцыі, што складае 86 % да аналагічнага перыяду мінулага года. «Зніжэнне закладкі звязана з пераглядам міжсезоннага перыяду. Так, для капусты, яблыкаў і цыбулі міжсезонны перыяд устаноўлены з 1 снежня па 30 красавіка, а для бульбы, морквы і буракоў — з 1 снежня па 31 мая».

Сёння рознічныя цэны ў краіне сталі значна ніжэйшымі за папярэднія гады. Так, цэны на бульбу складаюць ад 50 капеек да 2 рублёў за кілаграм, буракі і капусту — да рубля і крыху больш, цыбулю рэпчатую і моркву — да 2 рублёў, яблыкі — да 3 рублёў.

Як адзначыла Наталля Мельнікава, для нашай краіны аб'ёмы закладкі складаюць каля 11 % ад вытворчасці плодаагародніннай прадукцыі ў сельгасарганізацыях і фермерскіх гаспадарках. «На сёння ў стабілізацыйныя фонды ўжо закладзена 65 тысяч тон свежай плодаагародніннай прадукцыі, што складае больш за палову нашай патрэбы», — заявіла яна. Так, у гэтым міжсезонным перыядзе асабліва ўвага будзе надавацца закладцы прадукцыі ў сховішчы, якая мае адпаведныя ўмовы захоўвання і магчымасць забяспечыць захаванасць прадукцыі да канца міжсезоннага перыяду.

«У адпаведнасці з рашэннямі аб'яднаных і Мінгарвыканкама захавальнікамі стабфондаў будучы з'яўляцца 127 арганізацый. Іх пералік можа быць зменены з улікам таго, што дагаворы яшчэ працягваюць заключэнне. Таксама будзе праводзіцца выбарка прадукцыі і закладка ў стабілізацыйныя фонды», — адзначыла Наталля Мельнікава.

Асаблівую ўвагу надаюць тэхналогіям захоўвання. Напрыклад, пад кожны сорт распрацоўваюцца свае рэцэпты захоўвання ў газавым асяроддзі, расказваў дырэктар Інстытута плодаводства НАН Беларусі **Аляксандр ТАРАНАУ**. Такія сховішчы нельга адкрываць, калі ўздушаецца. Камера з гэтымі пэўнымі ўмовамі закладваецца на ўвесь перыяд захоўвання.

КРАМЫ ВЯЛІКІ І НЕ ВЕЛІМІ

На сёння ў краіне вызначана дзесяць буйных гандлёвых рэспубліканскіх сетак, доля якіх у рознічным тавараабароце складае практычна 50 %.

«Аб'яднаным накіраваным лічы патрэбы ў плодаагародніннай прадукцыі на міжсезонны перыяд 2023/2024 года гэтых дзесяць буйных гандлёвых сетак у разрэзе рэгіёнаў і наменклатуры стабілізацыйных фондаў. У тым ліку накіраваны пералік сельгасвытворцаў,

з якімі гандлёвыя арганізацыі маюць доўгатэрміновыя дагаворы на ўзаемавыгадных умовах», — удакладніла Наталля Мельнікава.

Паводле яе слоў, для эфектыўнага правядзення закладкі прадукцыі ў стабілізацыйныя фонды прайшлі рабочыя сустрэчы з гандлёвымі сеткамі, сельгасвытворцамі і фермерскімі гаспадаркамі па фарміраванні і выкарыстанні закладкі на гэты міжсезонны перыяд. «На такіх нарадах у вытворцаў была магчымасць азнаёміцца з умовамі ўваходжання ў гандлёвыя сеткі і патрабаваннямі да якасці плодаагародніннай прадукцыі, заключаючы дагаворы пад поўную патрэбу, а таксама адпрацаваць усе спрэчныя моманты, якія ўзніклі ў мінулы міжсезонны перыяд. На сёння дагаворы заключаны на 73 тысячы тон прадукцыі, або практычна на 60 % ад неабходных аб'ёмаў закладкі. Буйнымі рэспубліканскімі сеткамі заключаны дагаворы на 100 % пад іх поўную патрэбу».

Гаворачы аб выніках мінулага міжсезоннага перыяду, Наталля Мельнікава адзначыла, што ў стабфонды тады было закладзена 142 тысячы тон прадукцыі.

«Праблемных пытанняў па адсутнасці тавараў на паліцах нашых магазінаў не ўзнікала. Забеспячэнне насельніцтва плодаагародніннай прадукцыяй ажыццяўлялася практычна ў поўным аб'ёме, а імпарта ў дадзены перыяд практычна не было. Па выніках такой зладжанай работы гандлю і захавальнікаў свежай плодаагародніннай прадукцыі мы дасягнулі высокай долі продажаў айчынных агароднін і садавіны. Напрыклад, айчынных яблыкаў у нас на сёння прададзена на 18,4 % больш, чым у мінулым годзе, бульбы — на 3,3 %, капусты — на 11 %, буракоў — на 19 %», — падзялілася данымі начальнік упраўлення арганізацыі гандлю і грамадскага харчавання Мінгандлю.

Спецыяліст таксама звярнула ўвагу на тое, што сёння рознічныя цэны ў краіне сталі значна ніжэйшымі за папярэднія гады. Так, цэны на бульбу складаюць ад 50 капеек да 2 рублёў за кілаграм, буракі і капусту — да рубля і крыху больш, цыбулю рэпчатую і моркву — да 2 рублёў, яблыкі — да 3 рублёў.

БАГАТЫ СЕЗОН

Як адзначыла **намеснік начальніка ўпраўлення бульбаводства, плодаагародніцтва, аграхіміі і абароны раслін Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Таццяна ГУМЯНЮК**, ураджайнасць бульбы і іншай агародніны сёлета значна вышэйшая за летася.

Завяршаецца ўборка бульбы (убралі 99 % плошчы), а іншай агародніны ўбралі 80 % плошчы.

«Сёлета ў сельгасгаспадарчых арганізацыях і фермерскіх гаспадарках мы плануем атрымаць больш за мільён тон бульбы, а таксама больш за 610 тысяч тон агародніны адкрытага і закрытага грунту. Акрамя таго, плануем сабраць 228 тысяч тон плоду і ягад, з іх 207 тысяч тон — яблыкі рознага тэрміну паспявання», — расказала Таццяна Гумянюк. — Ураджайнасць сёлета значна вышэйшая за леташнюю: па бульбе яна вырасла на 48 ц/га, а па агародніне — на 49 ц/га».

У гэтым міжсезонным перыядзе асабліва ўвага будзе надавацца закладцы прадукцыі ў сховішчы, якая мае адпаведныя ўмовы захоўвання і магчымасць забяспечыць захаванасць прадукцыі да канца міжсезоннага перыяду.

Аб'ёмы прадукцыі, якія вырабляюцца, дазваляюць краіне ў поўнай меры ажыццявіць засыпненне насеннага фонду, закладку ў сховішчы сельгасарганізацый і ў стабілізацыйныя фонды, а таксама актыўна пастаўляць прадукцыю для рэалізацыі на рынках і кірмашах. Акрамя таго, задавальняецца патрэба і прамысловай перапрацоўкі.

«У гэтым годзе для закладкі ў стабілізацыйныя фонды прадукцыя падрыхтоўваецца больш старанна, каб яе якасць не выклікала нараканняў у спажыўцоў. Адзначу, што ёмістасць сховішчаў для прадукцыі ў агульнай складанасці мае больш за мільён тон, з іх амаль 720 тысяч тон прыпадае на бульбасховішчы, 181 тысяча тон — на сховішчы для агародніны і 105 тысяч тон — на пладахсховішчы. Пры гэтым ёмістасць сховішчаў з рэгуляваным газавым асяроддзем знаходзіцца на ўзроўні 11 тысяч тон», — дадала Таццяна Гумянюк.

Спецыяліст таксама нагадала, што нашарчванне вытворчасці яблыкаў ажыццяўляецца ў рамках дзяржпраграмы, у адпаведнасці з якой штогод закладваецца не менш за 500 гектараў садоў, у прыватнасці садоў інтэнсіўнага тыпу. Асабліва ўвага ўдзяляецца ў першую чаргу сартам зімовага тэрміну спажывання.

ТАМАТЫ Ў МІЖСЕЗОННЕ ТОЛЬКІ ЧАСТКОВА БУДЗЕМ ЗАКУПЛЯЦЬ ЗА МЯЖОЙ

Як падкрэсліла спецыяліст, у Беларусі, акрамя баршчолага набору, вырошчваюцца каля 40 най-

менняў розных культур. «У нас шырока прадстаўлена лінейка зялёных культур у закрытым грунце: вырошчваюцца кінза, розныя віды салатаў, кроп, зялёная цыбуля. Таксама практычна круглы год вырошчваем таматаў і агуркі. Адзначу, што ў цэлым па годзе патрэба ў таматах (часткова) і агурках у Беларусі задавальняецца ў поўным аб'ёме», — заявіла Таццяна Гумянюк.

Аб'ёмы прадукцыі, якія вырабляюцца, дазваляюць краіне ў поўнай меры ажыццявіць засыпненне насеннага фонду, закладку ў сховішчы сельгасарганізацый і ў стабілізацыйныя фонды, а таксама актыўна пастаўляць прадукцыю для рэалізацыі на рынках і кірмашах. Акрамя таго, задавальняецца патрэба і прамысловай перапрацоўкі.

Гаворачы аб міжсезонным перыядзе, яна дадала, што тут патрэба насельніцтва ў таматах складае 19,2 тысячы тон, а ў агурках — 8,5 тысячы тон. «У гэтым годзе ў міжсезонны перыяд патрэба ў агурках будзе забяспечана. Гэта стала магчымым за кошт зрушэння тэхналагічных тэрмінаў вырошчвання. У лістападзе бягучага года мы плануем паставіць каля 1,5 тысячы тон агуркоў, што на 58 % больш, чым у мінулым годзе», — падкрэсліла Таццяна Гумянюк.

Пры гэтым яна звярнула ўвагу, што патрэба гандлю ў таматах у бягучым міжсезонным перыядзе будзе задаволена на 35 %. «Вытворчасць таматаў будзе штогод нашарчвацца. Неабходны аб'ёмы плануецца дасягнуць за кошт мадэрнізацыі наяўных вытворчасцяў», — запэўніла спецыяліст Мінсельгасхарча.

БЕЛКААПСАЮЗ РЭАЛІЗАВАЎ ПЕРАПРАЦАВАНАЙ ПРАДУКЦЫІ НА ТРЭЦЬ БОЛЬШ

Арганізацыі гэтага саюза ўжо сёлета экспартавалі бульбы ў больш чым 500 тысяч долараў, паведамляе **начальнік упраўлення нарыхтовак «Белкаапсаюза» Аксана СКІНДЭР**.

Акрамя іншых кірункаў дзейнасці, «Белкаапсаюз» пастаўляе сваю прадукцыю на экспарт, у асноўным у Расійскае рэгіёны. «Дынаміка гэтага года паказвае, што беларуская прадукцыя запатрабаваная.

Мы адгружаем у Расійскую Федэрацыю бульбу, агародніну ў асартыменце, дзікараслыя ягады. Па шэрагу пазіцый у параўнанні з мінулым годам назіраецца рост на 10—15 %. Так, у нас ёсць рэзерв нашарчвання аб'ёмаў нарыхтовак і экспартнага патэнцыялу», — сказала Аксана Скіндэр.

Паводле яе слоў, сёлета Белкаапсаюз экспартваў дзікараслых ягад на 440 тысяч долараў. «У апошнія гады пачала пашырацца лінейка экспартна арыентаванай харчовай перапрацаванай прадукцыі. Сёлета мы ўжо рэалізавалі яе на 516 тысяч долараў, што на 36 % больш, чым за аналагічны перыяд мінулага года. З улікам развіцця ў Расіі перапрацоўчай галіны спадзяемся, што з кожным годам патрэба ў беларускай прадукцыі будзе ўзрастаць. Мы не плануем спыняцца на дасягнутых паказчыках, бо прадукцыя фермерскіх гаспадарак — адзін з галоўных экспартных арыентаваных сегментаў нашай краіны», — падкрэсліла начальнік упраўлення.

ЗАМОРОЖАНЫЯ ЯГАДЫ — СВАЕ

Цяпер на сельгасгаспадарчых кірмашах прадукцыя «Белкаапсаюза» прадаецца на 20—40 % танней, чым летася.

Па словах Аксаны Скіндэр, «Белкаапсаюз» штогод удзельнічае ў стварэнні стабілізацыйных фондаў на міжсезонны перыяд. «У нас паўсюдна арганізавана нарыхтоўчая сетка, куды насельніцтва можа прынесці сваю прадукцыю. Так, у нас дзейнічаюць больш

за 760 прыёмазагатоўчых пунктаў. Пры гэтым у сезон масавых нарыхтовак арганізацыя работа звыш 860 пунктаў. У Беларусі ўдзельная вага нашых стабфондаў па шэрагу пазіцый займае ад 8 % да 10 %. Акрамя таго, у апошнія гады вялікая ўвага ўдзяляецца стварэнню ў стабфондах належных умоў для захавання якасці прадукцыі», — падкрэсліла спецыяліст.

Яна адзначыла, што цэны на плодаагароднінну прадукцыю сталі больш даступнымі ў параўнанні з мінулым сезонам. Таксама Аксана Скіндэр падкрэсліла, што акрамя «баршчолага набору» сёння на сельгасгаспадарчых кірмашах запатрабаваны дзікараслыя журавіны і грыбы. «Яшчэ дзякуючы лініям шокавай замарозкі мы пашыраем асартымент плода-ягаднай прадукцыі. Сёння ў рознічнай гандлёвай сетцы сталі даступныя беларускія замарожаныя клубніцы, чарніцы, агрэст, маліны, яжыны і вішні. Гэты пералік пастаянна пашыраецца», — дадала яна.

Сяргей КУРКАЧ.

АДЧУЦЬ МІНУЛАЕ З ТЭЛЕЭКРАНА

На тэлеканале «Беларусь 1» 7 лістапада нас чакае тэле-
прэм'ера гістарычнай драмы
«На другім беразе».

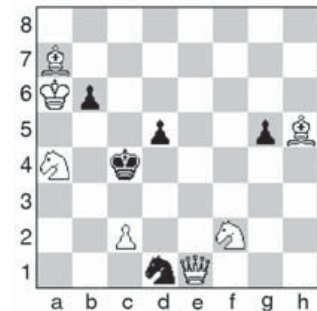
Кінастужка, знятая на кінастудыі
«Беларусьфільм», ужо паспела паспя-
хова прайсці ў працае, а цяпер чакае
сустрачу з тэлеаўдыторыяй. Прэм'ер-
ны паказ фільма адбудзецца ў аўто-
рак на «першай» кнопцы. Нагадаем,
дзеянне карціны дазваляе паглядзець
на падзеі мінулага, калі наша краіна
ў выніку Рыжскага дагавора была па-
дзелена мяжой. Праз драматычныя
гісторыі асобных сем'яў кінастужка
паказвае жыццё беларусаў пад польскай
акупацыяй, іх барацьбу за сваю
культуру, веру і захаванне нацыяналь-
най ідэнтычнасці.

Глядзіце «На другім беразе» 7 ліс-
тапада ў 21.55 на тэлеканале «Бе-
ларусь 1».

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 184

Сваю новую задачу прапануе наш чыгач
Міхал Кошаль з Мінска (гл. дыяграму).

Белыя: Краб, Фе1, Са7, Чh5, Ка4, Кf2,
пс2 (7).

Чорныя: Крс4, Кd1, пп. b6, d5, g5 (5).
Мат за 2 хады.

Дасылайце адказы на адрас рэдакцыі
(вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск,
«Звязда») або на электронны адрас вяду-
чага адрэса: vadim_ne67@mail.ru

Задача Вячаслава Красічонка і Віктара
Волчка атрымала першы прыз у міжна-
родным конкурсе Шахматнай федэрацыі
Марока.

Прэм'ера

Раздзяліць асалоду ад музыкі

У апошнія дні кастрычніка Магілёў пры-
маў Міжнародны музычны фестываль
«Залаты шлягер». Канцэрты і выставы,
творчыя сустрачкі і маладзёжныя шоу-
праграмы прайшлі на галоўных сцённых
пляцоўках Прыдняпроўскага краю
пад адкрытым небам. А здымачная гру-
па сацыяльна-культурнага канала падрыхта-
вала для сваёй аўдыторыі тэлеверсіі
асноўных канцэртных праграм.

І ўжо ў гэтыя выхадныя тэлеаўдыторыя
«Беларусь 3» зможа атрымаць асалоду ад
любімых некалькімі пакаленнямі песень. Так,
у рамках фестывалю было запісана пяць
канцэртаў з удзелам беларускіх і расійскіх
зорак эстрады і бардаў, сімфанічных і народ-
ных аркестраў. Першыя з іх убачым ужо заўт-
ра ў эфіры. Так, 4 лістапада канал пакажа
праграму ўрачыстага адкрыцця «Залатога
шлягера» з удзелам знакамітых артыстаў

Беларусі і Расіі. У канцэртце пачнем выступ-
ленні заслужанага калектыву Рэспублікі
Беларусь «Беларускі дзяржаўны ансамбль
«Песняры», заслужаных артыстаў Алены
Ланской, Жанэт, Вольгі Ганчар, а таксама за-
служаных артыстаў Расіі Ірыны Панароўскай
і Сяргея Белікава, Таццяны Івановай і гурта
«Комбинация», Аляксандра Дабранравава,
ВІА «Лейся, песня», «Синяя птица» (Расія),
Маюра Менгалі (Італія) і іншых.

А 5 лістапада аматараў лірычнай песні
чакае сольны канцэрт Аляксандра Драздова
з легендарнага ВІА «Синяя птица». У выка-
нанні многімі любімага артыста прагучаць
хіты «Клён», «Кто тебе сказал?», «Синий
иней», «Люди встречаются» і г. д. Не пра-
пусціце паказ у нядзельню днём на сацыяль-
турным тэлеканале і сачыце за праграмай,
бо працяг будзе.

Алена ДРАПКО.

тройку склалі Яраслаў Навумовіч, Антон
Шарамет і Арцём Бяляўскі. Сярод жанчын
налепшы вынік паказала Аляксандра Та-
расенка, сярод ветэранаў — гросмайстар
Ігар Люцко.

На дзіцячым чэмпіянаце свету ў Егіп-
це належаў вынік пераможцы пераможцаў
паказалі Дамір Булгак (5-е месца сярод
хлопчыкаў да 10 гадоў) і Аляксандра Віцюк
(10-е месца сярод дзяўчынак да 8 гадоў).

Прызавую тройку рэспубліканскай
спартыяды спартыўных школ склалі ка-
манды з Магілёва, Мінска і Баранавіч.

Былая магілёўчанка Вольга Бадэлька па-
дзяліла 2—4-е месцы ў суперфінале 73-га
жаночага першынства Расіі — 7 балаў з 11.

Аляксей Аляксандраў заняў 8-е месца з
267 на Мемарыяле М. Чыгорына па бліццы
ў Санкт-Пецярбургу. Андрэй Кавалёў быў
пятны на турніры ў Будапешце.

У турніры па бліццы на сайце chess.com
(577 удзельнікаў) Дзяніс Лазавік заняў
17-е месца.

Задача з мінулага выпуску рашаецца:
1.Кd3! Правільна адказалі Ігар Ананіч, Мі-
хал Кошаль, Васіль Жуковіч, Барыс Мар-
кін, Віктар Жук, Васіль Барысевіч, Сяргей
Цяпльук.

Міхал Кошаль прапануе сваю варыя-
цыю гэтай задачы.

Белыя: Крб5, Лg4, Cf8, Кс6, Ке5, пп.
с2, f5 (7).

Чорныя: Крд5, Са5, Кb2, пп. d2, e4 (5).
Мат за 2 хады.

Рашае 1.Кd3! Не вядзе да маты 1.Кd7?
Сd8! або 1.Кg6? Сс7!

Вадзім ЖЫЛКО.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

СПЯВАЮЦЬ УСЕ!

Праекты, дзе таленавітыя людзі
могуць паказаць сябе, заўсёды вы-
клікаюць цікавасць аўдыторыі. Іх
удзельнікі адкрываюцца глядачам
з новых ракурсаў, а вось прыхільнікі
знаходзяць натхненне ў вобразах і
музычным матэрыяле канкурсан-
таў, адкрываюць для сябе новыя
імяны. Расказваем, дзе гэтай восен-
ню можна назіраць за такога кштал-
ту спаборніцтвамі.

Пра «Фактар.Ву» мы ўжо пісалі. Трэці
сезон шоу зноў традыцыйна заваёўвае
пятнічны эфір на тэлеканале «Беларусь 1»,
збіраючы каля экрану сотні тысяч гля-
дачоў. Так, у мінулыя пятніцы за адбо-
рамі канкурсантаў назіралі 700 тысяч
чалавек. На тэлеканале АНТ стартвала
шоу «Зорны шлях», дзе за сваё месца ў
сцёнічна-музычнай галактыцы зноў зма-
гаюцца людзі розных узростаў і прафесій
з усьёй краіны.

Калі ж праграмамі кшталту згаданых
вас ужо не здзівіць і вы, напрыклад, пры-
хільнік опернага мастацтва, то дакладна
з цікавасцю паглядзіце праект «Вялікая
опера» на канале «Расія-Культура». Пры
падрыхтоўцы да новага сезона арганіза-
рамі было прагледжана больш як трыста
заявак, а пасля праслухоўвання да конкур-
су дапусцілі дзясятка лепшых. У першым
выпуску 4 лістапада гэтыя 10 удзельнікаў,
якія прадстаўляюць вядучыя тэатры Расіі
і краін бліжэйшага замежжа, выйдучы
на сцэну, каб прадэманстраваць свае
таленты. Будучы там і беларускія артыс-
ты — Ірына Мулярчык (сапрана) і Дар'я

Гаражанко (меца-сапрана). У праграме
прагучаць творы Джузэпе Вердзі, Джа-
кама Пучыні, Умбэрта Джардана і іншых
прадстаўнікоў італьянскай оперы. Ацэнь-
ваць майстэрства канкурсантаў будзе аў-
тарытэтная журы, у склад якой увайшлі
народныя артысты Расіі Дзмітрый Бертман,
Медзя Ясанідзі (Грэцыя-Расія), Марка Баэ-
мі (Італія) і заслужаная артыстка Расіі
Марына Мешчаракіна. Наступны выпуск
праграм будучы прысвечаны ўжо рускай
оперы, аперэце, музыцы Вердзі, рамансам
Рахманінава, а таксама рускаму рамансу
і арыі. Не прпусціце эфір з прэм'ерай у
суботу днём.

А на тэлеканале «НТБ-Беларусь» уба-
чым новы сезон музычнага шоу «Супер-
стар». У ім суперзоркі 80—90-х і нулявых

зноў вяртаюцца. І ў чацвёртым сезоне за
званне найлепшага будучы змагацца за-
служаныя артысты Расіі Кай Метаў, Аляк-
сей Глызін і Фелікс Царыкаці, а таксама
Кацярына Суржыкава, спевакі Аляксеі
Гоман, Ігар Наджыеў, Таццяна Маркава,
Ліка Стар і Ларыса Чэрнікава. Кампанію
ім складзе і салістка гурта «Ліцэй» Анас-
тасія Макарэвіч. Кожнаму з удзельнікаў
з выпуску ў выпуск патрэбна будзе пры-
мяраць на сябе розныя амплуа і выносіць
тое на суд глядачоў. Распачнуць яны свой
шлях на праекце традыцыйна з выканан-
ня хіта, які стаў візітуйкай для іх. А ацэнь-
ваць кожнае з выступленняў будзе зорнае
журы ў складзе Сяргея Саседава, Леры
Кудраўцавай, Наташы Каралёвай і Ста-
са П'ехі.

Пры жаданні убачыць штоосьці зусім но-
вае ў нядзелю тут жа не прпусціце выпуск
новага сезона высокатэхналагічнага «Шоу
Аватар». У другім сезоне арыгінальнага
праекта НТБ кожную нядзелю мы зможам
назіраць як змешваюцца фізічны і вірту-
альны свет, а на сцэне, дзякуючы інна-
цыйным тэхналогіям, з'явіцца 12 лічбавых
аватараў — герояў казак і мультфільмаў,
але ў сучасным працягванні. Голас, рухі і
нават міміка ім дастануцца ад рэальных люд-
зей — папулярных прадстаўнікоў сферы
музыкі, кіно і тэлебачання. А вось задачай
для зорнага журы будзе здагадацца, хто з
іх зорных калег кіруе сваім «лічбавым я».
Вядучым новага сезона па-ранейшаму буд-
дзе Вячаслаў Макараў. Глядзіце 5 лістапа-
да ў вярхнім тэлеэфіры.

Алена ДРАПКО.

Са «Звяздой» — спадручней!

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на І квар-
тал або на І паўгоддзе 2024 года — запавядае кар-
тку ўдзельніка, выразаючы і дасылаючы да 15 студзеня
2024 года ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул.
Б. Хмяльніцкага, 10а.

Сярод падпісчыкаў будучы разыграны сем тостараў
HoIt HT-ET-003 і суперпрыз — мікрахвалевая печ Horizont
20MW700-1378AAW. Вынікі будучы апублікаваны ў газеце
да 26 студзеня 2024 года.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі да 31 сакавіка
2024 года пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на
І квартал або на І паўгоддзе 2024 года. Пасля 31 сакавіка
2024 года выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.
Умовы рэкламнай гульні чытайце ў нумары 210 ад 28 кастрычніка 2023 года.

Тэлефоны для давадак: (017) 271-81-53, 311-17-40.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 4369 ад 18.10.2023 г.
выдадзена Міністэрствам антывамопазнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на І квартал або І паўгоддзе 2024 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____
(адрэс і адрэс)

Жатні адрас і тэлефон _____
(абавязкова) _____
(індэкс)

Удачы ў розыгрышы!

КАЛЯНДАР СТРЫЖАК НА ЛІСТАПАД

3 лістапада, пятніца. Стрыжку планавач не варта, можна рабіць працэдур па доглядзе, а таксама афарбоўку валасоў натуральнымі фарбавальнікамі.

4 лістапада, субота. Падстрыжыце сёння хоць бы злёгку кончыкі, гэтым вы аздаваеце сваю шавялюру.

5 лістапада, нядзеля. Вельмі добры перыяд для любой стрыжкі. Валасы стануць больш моцнымі і бліскучымі, прычоска дадасць вам лёгкасці і рамантычнасці.

6 лістапада, панядзелак. Уплыў Месяца на валасы вельмі пазітыўны: яны становяцца мацнейшымі, гусцейшымі, выглядаюць здаровымі і не сякуцца.

7 лістапада, аўторак. Выдатны дзень для новай прычоскі. Валасы будуць адрасцаць раўнамерна і лёгка ўкладвацца.

8 лістапада, серада. Цудоўны перыяд для стрыжкі і афарбоўвання. Любая змена ў знешняй дапаможа павярнуць жыццё ў лепшы бок.

9 лістапада, чацвер. Час спрыяльна для паветраных, аб'ёмных прычосак, пасля стрыжкі прыкметна паскорыцца рост валасоў.

10 лістапада, пятніца. Добры дзень для рамантычнай паветранай стрыжкі. Пасля новай прычоскі вас акружаць прыхільнікі, а навакольным будучь абсыпаць кампліментарамі.

11 лістапада, субота. Стрыжка валасоў можа прывесці да праблем. Лепш абмежавацца працэдурамі па доглядзе, каб абараніць валасы ад выпадзення і ўмацаваць іх па ўсёй даўжыні.

12 лістапада, нядзеля. Супярэчлівы дзень для любых маніпуляцый з валасамі, вынік можа адрознівацца ад задуманага.

13 лістапада, панядзелак. Устрымайцеся ад стрыжкі, інакш атрымаеце сур'ёзныя матэрыяльныя праблемы. Афарбоўванне толькі натуральнымі фарбавальнікамі ў цёмныя і медныя адценні.

14 лістапада, аўторак. Добры дзень для стрыжкі, новая прычоска дапаможа настроіць інтуіцыю на вырашэнне праблем у асабістым жыцці і бізнесе.

15 лістапада, серада. Вітаюцца прастата і класіка ў прычосцы, ад укачвання валасоў неабходна ўстрымацца, каб пазбегнуць згубнага ўплыву на самаадчуванне.

16 лістапада, чацвер. Добры перыяд для змены прычоскі, паддзё дзень і для тых, хто жадае абнавіць вобраз. Аднак валасы будуць адрасцаць хутка і стануць менш паслухмянымі.

17 лістапада, пятніца. Спрыяльны дзень для таго, каб рабіць складаныя стрыжкі: форма будзе трымацца доўга.

18 лістапада, субота. Дзень для стрыжкі нейтральны, не будзе ўплываць ні на што.

19 лістапада, нядзеля. Гэты перыяд добры для таго, каб зрабіць нестандартную стрыжку, на якую вы доўга не маглі адважыцца.

20 лістапада, панядзелак. Стрыжка вельмі непажаданая. Можна заняцца аднаўленнем валасоў з дапамогай травяных настояў і масак.

21 лістапада, аўторак. Не рэкамендуецца стрыгчы сёння валасы,

з абстрыжанымі пасмамі сядзе і ўпэўненасць у сабе.

22 лістапада, серада. Вельмі супярэчлівы дзень для любых маніпуляцый з валасамі, стрыжыцеся толькі тады, калі гатовыя да сюрпрызаў. Новая прычоска можа як парадаваць, так і засмуціць.

23 лістапада, чацвер. Неспрыяльны дзень для стрыжкі, пачакайце да аўтара, каб не страціць штосці важнае.

24 лістапада, пятніца. Добры дзень, атрымаеца выдатная стрыжка, якая будзе спадарожнічаць поспеху.

25 лістапада, субота. Цудоўны дзень для паходу да майстра і работы са знешнасцю. Стрыжка атрымаеца ідэальнай, колер валасоў парадуе.

26 лістапада, нядзеля. Сёння стрыжка атрымаеца неверагодна прыгожай, надасць упэўненасці ў сабе і дапаможа справіцца з цяжкасцямі.

27 лістапада, панядзелак. Стрыжку варта рабіць толькі ў тым выпадку, калі хочаце, каб валасы сталі больш аб'ёмнымі.

28 лістапада, аўторак. Сёння можна стрыгчы валасы, калі хочаце дадаць аб'ёму прычосцы. Але не рабіце рэзкіх змен, няхай майстар стрыжэ як звычайна, інакш ёсць рызыка, што новая форма вам не спадабаецца, прынамсі адразу.

29 лістапада, серада. Неспрыяльны дзень для стрыжкі. Пасля яе ёсць рызыка з'яўлення перхаці.

30 лістапада, чацвер. Неспрыяльны сатаністы дзень. Калі не жадаеце мець цяжкасцяў у асабістым жыцці і кар'еры, то перанясце візіт да цырульніка на іншы дзень.

СЁННЯ

Месяц

Поўня 28 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Рака.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.13	17.33	9.20
Віцебск —	8.07	17.18	9.11
Магілёў —	8.03	17.23	9.20
Гомель —	7.55	17.24	9.29
Гродна —	8.27	17.48	9.21
Брэст —	8.23	17.54	9.31

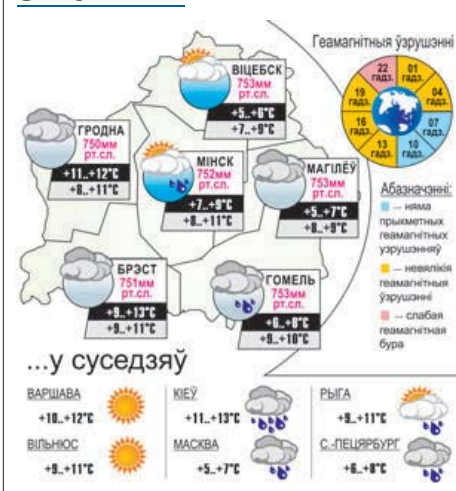
Імяніны

Пр. Пелагій, Анатоль,
Дзям'яна, Сяргей,
Уладзіміра, Федара,
Якава.
К. Сільвіі, Губерта,
Марціна.

Фота Алены ДАЎЖАНОК

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— Як вы даведаліся пра гэтую вакансію?
— Вы ж мяне ўчора звольнілі.

— Вось відаз, на якім я ў лесе залажу ўнутр джыпа праз лючок бензабака за 1,2 секунды.
— Крута! А здымаў хто?
— Ды мядзведзь націснуў выпадкова.

— З днём нараджэння! Жадаю дзяцей — паслухмяных, жонку — якая кахае, бацькоў — здаровых...
— Дзякуй! А гэтых куды падзець?

— Як я цябе пазнаю?
— Я буду па пояс голы.
— Гэта пляж, там усе таякі...
— На футбольцы будзе надпіс Футбаліца.

Даты

3 ЛІСТАПАДА

1882 год — нарадзіўся Якуб Колас, беларускі савецкі пісьменнік, народны паэт Беларусі, драматург, паэт, перакладчык, грамадскі дзеяч.

1913 год — нарадзіўся (в. Коласы, цылер у Рагачоўскім раёне) Пачтароў Цімафей Аляксеевіч, Герой Савецкага Саюза (1945). Удзельнік савецка-фінскай вайны 1939—1940 гг. Аператар берагавой артылерыі штаба Петрапаўлаўскай ваенна-марской базы Ціхаакіянскага флоту маёр Пачтароў вызначыўся 18 жніўня 1945 года падчас высадкі дэсанту на востраў Шумшу. Батальён пад яго камандаваннем захапіў тут камандны вышы, штаб батальёна ворага адбіў тры контратакі сіл дэсанту.

1938 год — нарадзілася (Ленінградская вобл., Расія) Зінаіда Патроўна Зубкова, беларуская актрыса, заслужаная артыстка Беларусі (1989), народная артыстка Беларусі (2013). З 1960 года — у Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Я. Купалы. Сярод роляў: Наташа, Зіна («Выбацайце, калі ласка!», «Трыбунал» А. Макаёнка), Верачка («Перад вячэрэй» У. Розава), Зоя («У завею» Л. Лявонава) і іншыя. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

Падзеі

1887 год — нарадзіўся Самуіл Маршак, рускі савецкі паэт, драматург, перакладчык, літаратурны крытык.

1907 год — Францы Польш Карню здзейсніў палёт на першым у свеце верталёце, які, падняўшыся на два метры над зямлёй, пратрымаўся ў паветры каля 20 секунд.

1943 год — пачалася Кіеўская наступальная аперацыя войск 1-га Украінскага фронту, якая завяршылася 6 лістапада вызваленнем Кіева.

1970 год — у Чылі праходзіць афіцыйная цырымонія ўстаплення на пасад прэзідэнта краіны Сальвадора Альендэ — першага марксіста, які перамог на прэзідэнцкіх выбарах на амерыканскім кантыненте.

1986 год — у ліванскім часопісе апублікавана падрабязнае паведамленне аб амерыканскіх пастаўках зброі Ірану ў амен на вызваленне амерыканскіх заложнікаў у Бейруце. Гэта падзея атрымала назву «Ірангейт».

Людзі

У свеце

Так гаварыць...